

ZA NEKAJ VEČ HOT
2¹ in dobivate ...
AS NARODA
NARAVNOST NA DOM
(bot, nedelj in praznikov)
VAS ZANIMA
CITAJT.
6304-40
Lis E. 7304 St

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Reentered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

Tel: CHelsea 3-1245

No. 48 - 8t

VOLUME LIII. - LETNIK LIII.

NEW YORK, FRIDAY, MARCH 9, 1945 - PETEK, 9. MARCA, 1945

PRVA ARMADA PREKO RENE Rusi 24 milj od Berlina

PRVA ARMADA PRODRLA 4 MILJE IZTOČNO OD RENE

Prva ameriška armada je prekorčila veliko reko južno od Bonna in zgradila trdno premostišče. — Vojaški izvedenci izjavljajo, da ako ostanejo naše čete na zapadni strani reke Rene, bode vojna v Evropi prikrajšana za več mesecev.

DRUGO POROČILO IZJAVLJA, —

da je naše vojaštvo prekorčilo Reno 15 milj južno od mesta Bonn; nemški vojaki in častniki, katere je naše vojaštvo tem povodom vjelo, izjavljajo, da bode Nemčija tekem desetih dni poražena in da bode potem zavladal mir.

Onstran Rene je naša vojska zavzela prvo nemško vas, in osvojila mesto MUEHLHAUSEN.

Gen. Eisenhower je osebno čestital našim četam onstran reke Rene.

RUSI PREKORAČILI ODRO

Na iztočni fronti vse ruske vojske nadaljujejo z svojo ofenzivo. — Le 6 milj od Stettina in 24 milj od Berlina.

Vojske v središču ruske fronte so prekorčile Odro, napredovale v ravni črti, tako, da so bile včeraj zvečer le še 25 milj oddaljene od Berlina in 7 milj od Stettina na severu, in glasom najnovejšega poročila so Rusi danes zasedli glavno nemško letališče v južnem okraju Stettina.

Kakor zgoraj navedeno, je pričakovati, da se bode doba vojne v Evropi prikrajšala za par mesecev. In da so tozadevne vesti resnične, nam dokazuje dejstvo, da je vrednost delnic in bondov na newyorški borzi že včeraj padla za \$2 — \$3 pri delnici. Nad tri milijone delnic je bilo prodanih, — kajti vojna se bliža koncu v Evropi.

UPOR NEMŠKIH MORNARJEV

Neko poročilo iz Švedske naznanja, da je prišlo v Stralsund v severni Nemčiji do velikih izgrediv in do streljanja po ulicah med nemškimi mornarji in vojaško policijo. Po drugih poročilih se zelo širi sabotaža in nemiri po vseh zasedenih krajih ob Baltiku, zlasti na Danskem.

Stockholmski list "Afton-tidningen" poroča, da je v nedeljo prišlo v Stralsund do izgrediv, tekem katerih so se streljali nemški vojaki z SS-četami.

Do sterljanja je prišlo, ko je SS straža gnala več mornarjev, ki so dezertirali, v okoliš po mestnih ulicah. Množica, med katero je bilo mnogo mornarjev, je napadla stražo, je osvobodila mornarje in je prisilila SS stražo, da se je umaknila.

Goebbels izjavlja, da bode vojna v Evropi kmalo končana

London, 9. marca. — Dr. Paul Goebbels, nemški ravnatelj propagande je včeraj izjavil, da je vojna v Evropi dossegla svoj višek in da bode kmalo končana, kajti Nemčija primanjkuje nadaljnjih sredstev, ki bi vodile do nemške zmage.

POZIV NA NEMŠKE ČASTNIKE

General Dwight D. Eisenhower je pozval nemške častnike, da se podajo, da prenehajo z nepotrebnim prelivanjem krvi v brezupnem položaju. Poziv je razposlala ameriška radio postaja v Evropi.

Besedilo poziva gen. Eisenhowerja, kakor ga je sporočil Urad za vojne informacije, se glasi:

"To je poziv ameriške armade na častnike nemške armade:

"Vemo, da nemški vojaki z veliko večino spoštujejo in zapajo svojim častnikom. Vsled tega zavisi življenje vsakega nemškega vojaka od zadržanja nemškega častnika z ozirom na ta poziv. Ni nam treba zatrdjati, da sovražnik ne želi vreči kak madež na čast nemškega vojaka. Toda opozoriti more nemške častnike — da premislijo položaj Nemčije, položaj svojih, moj in svoj lastni položaj.

"Nemčija je izgubila zapadni zid, svojo najsilnejšo obrambo na zapadu. Zavezniki so prišli do Rene in Rulra. Na vzhodu stoji, rdeča armada pred Berlinom. Industrijske pokrajine Gorenje Slezije, Vzhodne Prusije, Poznanja in delov Saške, Braniborske in Pomorja so v ruskih rokah. Konec je samo še vprašanje časa.

"Pod temi okoliščinami more največje junaštvo in najvi-

KAKO SE NAJ PODOJA NEMŠKA OBLASTVA

Ameriški poveljniki so po luksenburškem radiju podali navodila, kako morejo nemške oblasti predati kako mesto, trg ali vas prednjim ameriškim oklopnim oddelkom brez boja.

Navodila so naslednja:

1. Pooblaščen delegacija, obstoječa najmanj iz enega civilista in enega vojaka, ki ne sme nositi orožja, naj počaka prednji ameriški tančni oddelk zunaj mesta ali vasi. Delegacija naj nosi belo zastavo, da sporoči svojo željo za predajo. Zastopniki morajo gledati na to, da dosepejo na kraj sestanka izven mesta, predno pridejo prvi ameriški oddelki.
2. Pred prihodom ameriških tankov morajo biti odstranjeni vse mine iz mesta in njegove okolice.
3. Vojaški poveljnik bo zbral vse čete na gotovem prostoru in jih bo skupno predal ameriški poveljniku. Pred tem pa morajo čete odložiti orožje.
4. Vse orožje mora biti izročeno poveljniku ameriškega oddelka.

da je druga ukrajinska vojska zavzela Banskó Stavičnico na Slovaškem in več drugih krajev. Zadnje povelje omenja tudi, da je prva beloruska armada uničila obkoljeno nemško armado blizu Schievelbeinu v Pomorju; ujetih je bilo najmanj 8000 Nemcev, med njimi poveljujoči general s celim štabom.

Nemci so tudi naznanili, da so Rusi vdrl v Kolberg, močno trdnjavo ob Baltiku.

šja požrtvovalna volja samo zavleči konec, ne ga pa preprečiti. Odgovornosti za izid vojne nemški častnik nima več. Toda odgovornost za njegovo vojake še vedno ostane — in to odgovornost bo brezdvomno vzela v poštev povojna Nemčija. Bodočnost Nemčije bo trda, toda še vedno jo bo mogoče obnoviti. Zavezniki ne nameravajo uničiti Nemčije — samo strankini politiki vedo, da je bila njih številka dvignjena.

"Mnogo nemških častnikov, čijih imena morajo ostati neznan, je poslalo svoje odposlance k zaveznikom v brezupnem položaju ter so predali svoje čete. Drugi častniki, ki tega niso mogli storiti, so zapovedali svojim vojakom ne streljati, ko so bili sredi napada.

"Ne moremo pričakovati, da bi nemški častnik storil nekaj, kar je nasprotno njegovi časti ali pa interesom njegove domovine. V interesu Nemčije je, da napravi konec temu nepotrebnemu prelivanju krvi. Odločitev je prepuščena nemškemu častniku."

DRUGA ANGLEŠKA ARMADA

— Poročilo iz glavnega stana ameriške devete armade naznanja, da so zavezniki tekem bitke za Porenje varali Nemce na dva načina — deveta armada je navidezno prodirala proti Kolinu, v resnici pa je z močno silo prodirala proti severu in drugič: angleška druga armada se je združila s kanadsko prvo armado v skupnem prodiranju proti Cleve in Gochu.

Angleška druga armada, o kateri dva tedna ni bilo ničesar slišati, se bori na fronti kanadske armade. Nemška uradna častniška agentura DNB poroča, da se angleška armada pripravlja na naskok na Reno med Emmerichom in Weselom v namenu, da obkoli ruhrsko kotlino od severa.

KRI "STRELJAJO"

General Paul R. Hawley, glavni zdravnik ameriških armad v Evropi je v svojem radijskem poročilu, namenjenem severni Ameriki iz Londona, rekel, da je kri za ranjene vojake tako velike važnosti, da jo streljajo oddelkom, ki so jih Nemci obkolili.

General Hawley, ki je govoril za kampanjo za Rdeči križ, je rekel, da je vbrizganje krvi potrebno za vsakega tretjega ranjenca.

Hawley je omenil nekega sergentea, kateremu je bila kri v 24 urah dvakrat popolnoma premenjena.

"Brez vbrizganja," je rekel general Hawley, "bi bil vojak prav gotovo umrl."

MARŠAL TITO SESTAVLJA VLADO

Po naročilu kraljeve vlade se maršal Tito posvetuje z različnimi političnimi voditelji ter skuša sestaviti novo jugoslovansko vlado narodnega edinstva iz svojih pristašev in iz članov kabineta dr. Ivana Šubašića. Radio postaja Slobodna Jugoslavija, ki je prinesla to poročilo, dalje pravi, da bo, dokler ne bo sestavljena nova vlada, vodil vladne posle odbor za narodno osvobodjenje, kateremu načelnje maršal Tito.

Jugoslovanska brzojav, služba naznanja, da so bili zaprišeženi trije novi regenti: dr. Srdjan Budislavljević, dr. Antite Mandić in dr. Dušan Srncec.

ZADNJA POROČILA NA PACIFIKU

Novo uradno ime Jugoslovanske osvobodilne vojske

Iz Belgrada prihaja poročilo glasom katerega je maršal Tito Brozović koncem minolega tedna izdal povelje, ki določa, da se ime "Narodne Osvobodilne Vojske" spremeni v ime — "Jugoslovanska Vojska".

Nemiri in demonstracije v Rimu se nadaljujejo

Izgredi v Rimu so se vršili pred poslopjem neke klinike, v kateri je jetnik, znani general Francesco Giacomini, ki je pridržan kot vojni jetnik.

Giacomini je baje priredil umor pokojnega jugoslovanskega kralja Aleksandra.

Giacominija so včeraj dovedli karabinierji k sodišču, da se mu da prilika zagovarjati radi njegove prouzročitve umora pokojnega jugoslovanskega kralja, Aleksandra, kakor tudi umora bratov Roselli v Franciji. Svoječasno je bil Giacomini podkralj v Albaniji.

Rusi odkrili tajno nemško tovarno kemikalij

Moskva, 9. marca. — Ruski častniki poročevalci, ki sedaj potujejo po osvojenem Pomorju, poročajo, da so odkrili tamkaj razvaline tajne nemške tovarne kemikalij v kateri je bilo zaposlenih 10.000 inozemskih suženjskih delavcev iz zasedenih držav.

"Izvestja" poročajo, da so stala poslopja tovarne kraj železnice, ki ni bila označena na nemških zemljevidih. Ta poslopja, katere je ruska vojska razdejala s pomočjo topov, so bila kraj nekega gozda. Teden dni predno so Rusi zasedli ono pokrajino v Pomorju, so Nemci glavna poslopja tovarne razstrelili in odvedli delavce proti zapadu.

Amerikanci pomotoma bombardirali Bazel

Ameriški zračni glavni stan v Parizu naznanja, da so amer. bombniki v nedeljo pomotoma bombardirali Bazel v Švici skozi debelo plast oblakov. Letalci so mislili, da bombardirajo neko nemško mesto onstran meje od Bazela.

Nogometna tekma v Nemčiji

Nemška častniška agentura DNB naznanja, da se bo nogometna tekma za prvenstvo, ki je morala zaradi slabega vremena v januarju biti preklicana v Duesseldorfu, vršila o Veliki noči.

Ali mogoče pod pokroviteljstvom zaveznikov?

Dva avstralska generala ubita v zračni nezgodi

Dva najbolj poznana avstralska generala George A. Vasey in Rupert M. Downes sta pogrešana in njuni aeroplan se je

naletel na goro. Vasey je bil ubit, Downes pa je bil poškodovan.

Admiral Nimitz v Washingtonu. 9. marca. — Admiral Nimitz je dospel včeraj zvečer iz pacifičnega bojišča v Washington, in sicer k važnemu posvetovanju glede nadaljevanja vojne proti Japonski.

Osvobodjeni vjetniki iz Filipinov prihajajo

275 naših vojakov in mornarjev, ki so bili osvobodjeni iz japonskega vjetništva v Bataanu in Corregidorju, na Filipinskem otočju, je tekem včerajšnjega popoldneva dospelo v San Francisco, Cal., in sicer z posebno transportno ladnjo. V luki jih je zastopništvo naše vojske in mornarice na slavnosten način sprejelo in pozdravilo.

Ameriško vojaštvo se je izkrcalo na Filipinskem otoku Zamboanga

Washington, 9. marca. — Glasom poročila, ki je dospelo semkaj potom japonske novinarske družbe "Domei", je ameriška filipinska flota včeraj pričela obstreljevati južno obrežje filipinskega otoka Zamboanga, na kar se je mornarično vojaštvo pričelo izkrcavati iz 77 transprotih ladij. Vest še ni potrjena.

ZA PREZIDATI MANILO BO TREBA 15 LET DELA

Vojaški in civilni inženirji so presodili, da bo vzelo naj 15 let; predno bo Manila zopet postalo mesto, kakoršno je bilo pred vojno. Nekatere rane ne bodo nikdar izginile.

George E. Koster, gradbeni inženir, ki je zgradil v Manili mnogo velikih poslopij, je pmenja, da bo vzelo deset do petnajst let popraviti mesto. Odvisno je od tega, koliko gradbenega materiala bo mogoče dobiti še tekem vojne.

Saudi Arabia

Saudi Arabia, ki je 1. marca napovedala vojno osisu, je po izmenjavi listin med vnanjim ministrom emirjem Feisalom in državnim podtajnikom Joseph C. Grew-om, postala članica Združenih narodov. Število članic znaša sedaj 45.

Nemci kličejo letnik 1929

Nemško vrhovno poveljstvo je odredilo takojšnji vpoklic vseh mladeničev rojenih leta 1929.

najbrže ponesročil ob obrežju Queenslanda.

BOLGARSKA SODI IZDAJALCE

Sofijski radio naznanja, da je ljudsko sodišče v Novih Selih na Bolgarskem v nedeljo obsodilo na smrt 60 fašističnih izdajalcev in morilcev. Zagovarjalo se je 113 obtožencev, 60 jih je bilo obsojenih na smrt, 14 na doživotno ječo, 25 pa na razno dobo do 15 let, 13 jih je bilo oproščenih in lastnina enega je bila zaplenjena.

Isto poročilo naznanja, da bo narodno sodišče v Pridopu sodilo 54 obtožencev, v Bargo- vištu pa 109.

UJETNIKI POBEGNILI

Nad 1000 zaveznjskih ujetnikov, umazanih in bolnih je pobegnulo iz nemškega ujetniškega taborišča Stiringwandel in so prišli v črto ameriške sedme armade v južni Franciji.

Iz taborišča so pobegnili, ko se je bližala infanterija 274. polka polkovnika Samuela Couly van Wirta. Bilo je 800 Rusov, 140 Jugoslovancev, 100 Italijancev, 25 Francozov in 20 Poljakov. 600 jih ima jetiko, štirje so bolni za legarjem, 4 so umobolni. Nekateri so bili tako slabi, da so nekaj ur po osvoboditvi umrli.

POTOVANJE NEMŠKE VLADE NA BAVARSKO

Neko poročilo iz Stockholma na londonski list "Daily Mail" naznanja, da je nemška vlada proti koncu prejšnjega tedna odpotovala iz Berlina in da se je nastanila v Hitlerjevem zavetišču v Berchtesgadenu na Bavarskem; v Berlinu je ostal samo propagandni minister dr. Paul Joseph Goebbels. Poročilo dodaja, da so oni diplomatiki uradniki in tuji častniki, ki so ostali v Berlinu, odrezani od vsake občevalne zveze.

Pravica odklonitve glasov

Časopisje ima malo pravice glede odklonitve oglasov. Vendar se pa včasih zgodi, da je zadnja beseda vendarle v upravnistvu. To se je zgodilo znanemu svetovnem listu The New York Times. Bilo je takole:

N. Y. Times je prejela besedilo od družbe Camp of the Pines z namenom, da oglašja. Veliki dnevnik je odklonil oglas z motivacijo, da ima besedilo: izbrana klientela, kar je pravzaprav proti principom prave demokracije.

Prišlo je do tožbe. In sodnik Murray od najvišje sodnije je odločil, da ima list prav-torej, da lahko odkloni tak oglas. Sodnik je rekel, da besedilo: izbrana klientela navadno pomenja kaj takega kakor: zamorec, Judov ali takozvanih "tujih" elementov ne bo v nasebino.

TREBA JE DAROVALCEV, K R V I !

Plazma RDEČEGA KRIŽA rešuje življenja sto in sto ranjenih vojakov in mornarjev. — Toda potrebnih je še na tisoče darovalcev krvi. Dajte pint krvi, da rešite življenje.

"GLAS NARODA"

("VOICE OF THE PEOPLE")

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakser, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

:: 52nd YEAR ::

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.—; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

Pamet -- po nemškem načinu

(Gabriel Heatter)

Le malo katera stvar na svetu me zamore tako raztogotiti, kakor zatiranje, da so Nemci "ponoreli". Oni namreč prav dobro vedo, kaj počenjajo.

Razmotrivajmo, na primer, le dvoje grozodejstev, katere so Nemci vprizorili tekom sedanje svetovne vojne: oni so popolnoma razdeljali češko vas Lidice leta 1941, pomorili so tamkaj vse moško prebivalstvo, pozapri vse ženske in tudi vse deca. In potem so z nemškim ponosom vsemu svetu naznanili to novost o tem klanju in pri tem zatirali, da so to, storili, da na ta način kaznujejo Lidice, ker so vaščani dali prenočišče ljudem, ki so bili osumljeni, da so ubili nemškega krvojočka Heydricha. To, nemško razlago je tedaj čital ves svet, — in ves svet je takoj proglasil Nemce blaznim.

Tekom lanskega leta so Nemci tudi svetovni javnosti naznanili, da so, v namenu, da kaznujejo nekoliko skritih strelec, — popolnoma razdeljali grško vasico Distomo in pomorili vse prebivalstvo te nesrečne pogorske vasi. Tam so pomorili vse prebivalce: ženske, otroke in moške. Ves svet je potem čital tozadevne novosti, zmalaj glave in dejal: "Ponoreli, — ponoreli — Nemci."

Seveda, — ponoreli in olmoreli, kakor stekla lisica, — nemška lisica. . . Leta 1941, ko so skušali ukrotiti vso tedaj osvojeno Evropo, so pričeli z vsestranskimi umori in požiganjem. Lidice so jim bile nekak uxor, katerega so morali predočiti vsemu prebivalstvu Evrope. Lidice (in neštete slovenske vasi), so morale biti razdeljane kot nekako svarilo onim, ki se upirajo podivjanju Nemčiji. Toda vas Distomo in vse druge po Nemcih razdeljane vasi v Evropi, so bile le narčni Nemčije, ki je že tedaj vedela, da je vojna za njo izgubljena. Nemčija, ki je že tedaj vedela, da bode poražena, je potem naznanila vsemu svetu, da mora z njo zajedno propasti vso evropska civilizacija. Razlogi? — Razlogi so jednostavni. Nemčija že sedaj izdeluje načrte za prihodnjo vojno, o kateri upa, da bode za njo uspešno in zmagovito končana. Da zmaga v prihodnji vojni, mora že sedaj skrbeti za to, da bode tudi vsa ostala Evropa po sedanji vojni, ravno tako slabotna, kakor bode slabotna Nemčija. Radi tega, ko se Nemci umikajo na vseh frontah, morajo razdeljati vse poljedelske in obrtne naprave in pred vsem tudi pomoriti kolikor mogoče veliko število prebivalstva v sosednjih deželah Nemčije. To pa ni norost in bedastoča. To je zdrava — nemška pamet.

Toda svet se je naveličal nemške pameti. Upajmo toraj, da bode Nemčija sedaj tako poražena in tako potom zavezniško upravljana, da si bodo morala izbrati kako drugovrstno pamet. . .

Dopisi

SLABO IN DOBRO

New York. — Dolgo sem odlašal s tem dopisom: Ne izlenobe, in tudi ne iz brezbriznosti! Čakal sem le iz razloga, da se črni oblak, ki visi nad slovensko naselbino v newyorški metropoli, malo razrudeči: Da se okoli tega oblaka, pokaže že vsaj malo jasne upanje, da dobimo zopet med se, naše dva priljubljenega prijatelja, in skoro nedomestna voditelja našega kulturnega in političnega življenja v naši naselbini; in to sta: nad vse spoštovani in priljubljeni rojak Mr. Mike Pirnat, predsednik moškega pevskega zbora "Slovan". Mike se je moral pred par tedni podvreči teški in nevarni operaciji na žolčnih kamnih, katero je pa vsaj po mojem mnenju, ko sem ga v prvi obiskal izvrstno prestopal. Pri drugem obisku, se mi njegov položaj ni posebno dopadel. Tožil mi je, da se je prehladil, in mi je celo rekel, da bolečine operacije niso nič proti tem kar trpim sedaj.

In sedaj, ko pišem te vrstice, upam in želim, in lahko rečem, da tako želi vsa slovenska naselbina tukaj, da bi se zdravje Mr. Pirnata izboljšalo, ker kaj hujšega, ki pomenilo za našo naselbino katastrofalno izgubo, katero bi bilo celi naselbini jako teško preboleti.

Zato ti dragi Mike, iz srea želimo, da se zopet povrneš med nas, tak kakor smo Te poznali: Da se zopet proži iz tvojega jezika narodna pesem, ki nas vzpodbuja k narodni zavesti, in ljubezni do rojstne domovine. Zato Ti kličem: "Pridi med nas, in živi med nami; oče naselbine!"

V velikih skrbih smo tudi, za zdravje Mr. Ignac Hude-ta, urednika "Glas Naroda", organizista slovenske cerkve, in učitelja pevskega zbora "Slovan". Tudi on je v bolnici že tri tedne. Njegova bolezen je komplicirana v tem, da zdravniki zatirajo, da ne morejo najti nič; in on sam tudi trdi, da ne čuti nikakih bolečin! Vse eno pa, kakor sem ravno danes prejel poročilo od njega, so se zdravniki, na podlagi "X-ray" slike, odločili za operacijo na pljučih.

Če pa že mora tako biti; želimo vsi v trdnem upanju, da bo Mr. Hude vse srečno prestopal, kar bi izboljšalo njegovo zdravje. Želimo, da se povrne zopet med nas, kot urednik lista, v katerem nam kaže pravo in pravično narodno pot; in da, kot učitelj in ljubitelj slovenske pesmi, zopet podžiga v naših srcih plamen narodne zavesti.

Toliko naj za sedaj zadostuje o tem neprijetnem poročilu, in upam, da skoraj pride čas, da o em kaj bolj razveseljujo poročam. "Živela oba!"

Sedaj naj se pa spomnim, in podam poročilo naprednih in patrijotičnih Slovencev in Slovenk, kateri so pred kratkim darovali za partizanske zvezde, in s tem pripomogli, da se je zopet nabrala čedna svota \$15, katero sem pred nekaj dnevi poslal na glavni SANSov urad v Chicago.

Darovalci so sledeči: Miss Helena Kapla \$1.00 za 1 zvezdo;

Mrs. Julia Kravanja iz Detroit, Mich. \$2 za 2 zvezdi, katere je naročila: 1 za Mr. Matrin Mali-ja, in 1 pa za svojega moža Mr. Toneta Kravanja. Ona je že te znake narodne večkrat, in sedaj mi je pa potožila, da jo pri tem patrijotičnem delu ovira skvarjeno zdravje od avtomobilske nesreče pred 15 let. Vseeno mi pa poroča, da sedaj na pomlad, ko se vreme izboljša, upa, da bo zamogla v tem oziru več napraviti za dobrobit jugoslovanskega narodnega pokreta.

Njeno kratko pismo, mi je dalo dosti misliti: Teško mi je razumeti, kako da tisti, kateri so šibkega zdravja, so vedno pripravljene graditi: vstvarjati in pomagati nečem, kar ne bo v korist njim, pač pa tistim kateri prihajajo za njimi! Pri njih plemenitem delu, so pa dostikrat pripravljene ljudje pri najboljšem zdravju, in v najlepši dobi življenjskega razmaha, podirati tisto kar šibkejši vstvarjajo.

Na zadnji relifni seji, mi je tudi učiteljica slovenske šole, gospa A. Krasna, izročila \$2 za dve zvezdi, in sicer 1 za Miss Mary Vučetič, in 1 pa za tovariša Mr. Vincenc Cankar-ja, ki je slučajno bil v New Yorku, in sicer službenim potom relifne akcije za Jugoslavijo.

Ko sem pred nekaj tedni vasoval pri Grilovih v New Yorku, je tudi vstopil možak srednje velikosti, predstavil se mi je za Mr. Klaina. Ker je govoril lepo slovensko, sem ga pod tem imenom malo bolj natančno pogledal, in ker sem za dober zajeti rep večji od njega, sem se mu predstavil kod Mr. Gros. Nazadnje smo se pa vseeno pravilno poznali. Njegovo pravo ime je Blaž Klezin, štajerski rojak. Ko mu je Mr. Gril povedal moje pravo ime, je Blaž potegnil desetak iz žepa in mi pravi: "Šljal sem, da tudi Ti pobiraš za Jugoslovanske Partizane. Imam sina v starem kraju, in upam, da je pri njih! Tukaj je moj dar za Partizane in da mi zvezdo!"

Hvala Ti Blaž, in Tvojemu narodnemu ponosu. Hvala v imenu trpečega jugoslovanskega naroda tudi drugim darovalcem, ker lahko s ponosom sporočim, da ta lepa svota se je nabrala samo za 6 rdečih partizanskih zvezd.

Poleg te svote, je bilo še 50 centov, ker pa iz pod dolarja, ne objavljam imena darovalcev partizanskih zvezd, sem tistih 50 centov porabil za poštno stroške, in drugo kar je v zvezi s tem.

Ravno isti dan, ko sem odposlal to svoto, sem prejel \$4 za zvezdo, in sicer \$2 od Mr. in Mrs. Elna Anuzis, in \$2 od poznane čehoslovanske narodne delavke Mrs. Katy Horvatin, katere je darovala za 2 zvezdi, eno za svojo hčerko in eno pa za svojega soproga Mr. Horvatina.

Te 4 dolarje imam sedaj na roki za prihodnjo pošiljatev. Dobro bi bilo, da k tem zopet priskoči na pomoč kateri zavodni rojak s kakim desetnikom.

Čas je tukaj dragi Sloven-

ci, ki bomo lahko rekli kdo so bili in kdo niso bili. Čas je še za marsikatero, da poravnate svoje narodne račune in dolžnosti! Več ko boste dali, več bode imeli. Če že ne v drugem, že vsaj v zavesti, da ste nekaj dobrega napravili v Vaši kratki življenjski dobi.

V imenu trpečega naroda, še enkrat hvala vsem darovalcem.

Z narodnim pozdravom.

F. Rado Vavpotič.

Vse se nadomesti

Ne vemo sicer, če bi bilo to v tolažbo tistim, ki padajo na bojnih poljih. Jon D. Durant, ki vodi knjige ljudskega štetja, poroča namreč tako:

"V zadnjih treh letih je bilo rojenih v naših državah nad devet milijonov otrok. To je primeroma en milijon več kakor so bile povprečne številke leta 1941 pred vojno. Z drugimi besedami: za vsakega vojaka ali mornarja, ki je padel na frontah, imamo več kot dvanajst otrok v rezervi.

Tudi po evropskih krajih je število rojstev zelo naraslo. Vendar pa daleč ne tako, kakor v Ameriki. Seveda ni s tem rečeno, da se bodo te številke obdržale v bodočnosti. Število rojstev je že začelo padati in se bližati normalnim številkam.

Torej: vse je nadomestljivo — vsaj v številkah. In zato je skoro škoda, da človek ni v resnici samo — številka.

Grški škofit v zadregi

BBC radio javlja, da so tudi nekateri grški škofje v zadregah, kajti grški sv. Sinod je moral odsloviti škofa za Makedonijo in tudi škofa za Peloponez, dočim se delovanje drugih dveh škofov še v nadalje preiskuje. Vsi štirje — so namreč oboženi, da so sodelovali z grškimi partizani. . .

RAD BI IZVEDEL

za naslov svojih dveh bratrancev: Tony Ujeich in Frank Kresovic, kakor tudi za Josipa Pleski, vsi trije so doma iz Račič, pri Podgradu, Primorske. Ako kdo ve za njihove naslove, naj jih blagovoli poslati na moj spodnji naslov, zakar že vnaprej prav iskreno hvala. — Tony Yelenich, Tannersville, N. Y. 9-13

ŽENITNA PONUDBA

Priletel vdovec bi se rad seznanil v svrhu ženitve tudi s priletno vdovo, tudi če je revna, samo da je dobra gospodinja. Imam svoje posestvo in nekaj prilankov. Katera resno misli ter si želi mirnega življenja na stara leta, naj se javi pismeno pod šifro: "V25" e. of "Glas Naroda," 216 W. 18th St., New York 11, N. Y. (3x)

RAZGLEDNİK

IZ BALKANA IN SREDNJE EVROPE

Oč zaključku tedna, imamo na razpolago še nekaj novic, ki bo gotovo slehernega čitatelja zanimalo.

Beg Nemcev pred rusko vojsko na Slovaškem

Nevtralnemu časopisju, ki je ravno prišlo iz Evrope, objavljajo dolge popise o begu Nemcev iz osvobodjene Slovaške pred sovjetsko vojsko. Iz tega časopisja posnamemo sledeče:

"Dan za dnevom in noč za nočjo beže disorganizovane nemške čete od iztoka proti zapadu; sedaj se vrši ta beg že več kakor teden dni. Vrste bežečih Nemcev so izredno dolge in vojski izgledajo menda še slabše, kakor Napoleonovi vojski, kateri so pred več kakor sto leti bežali iz Rusije. Zmešnjava, ki vlada med nemškim vojaštvom je nepopisna, tako da prizorov, ki se vrše na tem begu, ni mogoče popisati; tu je velikanska zbirka poškodovanih vozov, ki so na pol naloženi z nemškimi oklopnimi pokrivali, puškami in drugimi potrebščinami; tu beže stotine nemške vojske, katerih vojski drže svoje na pol zmuznjene roke v žepih; vsi so izredno suhi in bledi ter na pol mrtvi vsled neprestanega bega; nepopisno so umazani in raztrgani; njihovi obrazi so apatični; med njimi so mali, jedva kakih 14 let stari dečki, možje srednje starosti in stari možje sivih las; njihove uniforme so raztrgane in razbarvane, v kolikor se zamore barva ločiti od blata. Njihovi konji, katere so pokradli na Ogrskem, skoraj da ne zamorejo več hoditi od izmučenosti in stradanja. Z njimi beže tudi častniki, kateri se deloma vozijo v ukradenih "busih" na Slovaškem in Ogrskem; seboj vozijo ti častniki tudi posebno kuhinjo, ki pa nima ničesar, kar bi se dalo kuhati; med begunci je tudi mnogo madjarskih policajev. — To so slike, kakoršnje je bilo videti dan za dnem na Slovaškem, v Popradi, Stribi, Liptovskem Hradcu, Liptovskem Mikulušu in Zilini koncem januarja. Bežeči Nemci prodajajo — kjerkoli zamorejo kaj dobiti, — svoje revolverje, bajonete in puške in sicer ne za denar, temveč za kruh in meso. Prodajajo tudi vojaške odeje in gazolin, sploh vse, kar jim pride v roke od blaga v nemških tovarnih vozovih. — Z njimi beže tudi slovaški kvizlingi.

Kupite en "extra" bond ta teden!

Naciji in kvizlingi beže iz Češke in Morave

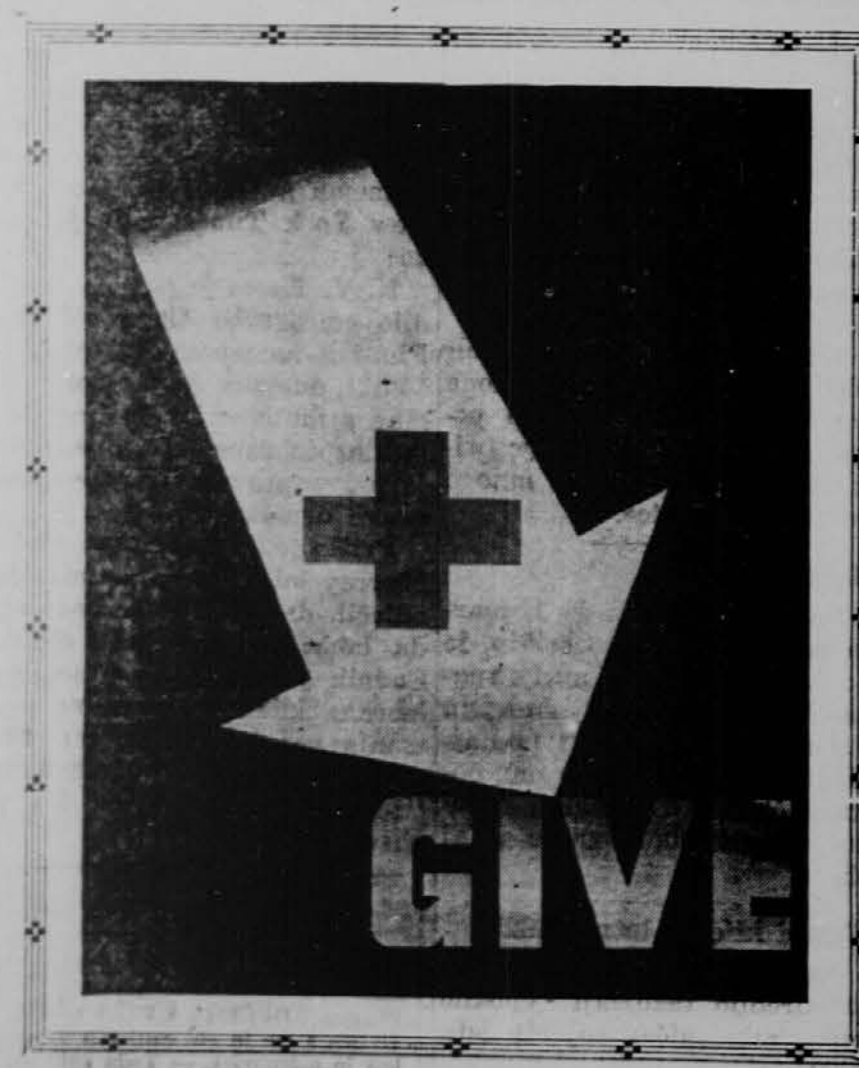
Glasom zadnjih poročil, ki prihajajo iz nemškega protektorata Češke in Morave, so nemški okupatorji in tamošnji kvizlingi sklenili ostaviti deželo. Vse ceste, ki vodijo iz Prage proti severu, oziroma proti nemški meji, so dan in noč polne beguncev in njihovih rodbin. Ti begunci so Nemci, katere so naciji naselili na Češkem in v Moravi; seboj nosijo in vozijo ukradeno blago. Vsi kolodvori so vedno polni nemških uradnikov, kateri skušajo potom vlakov bežati. Njim slede tudi češki kvizlingi, ki pa dode prostor na vlakih šele potem, ako je kaj prostora ostalo, kajti kvizlingi vedo, da jih bode ljudstvo linčalo, kakor hitro odptujejo njihovi nemški "protektorji".

Upravničen je prizor, katerega vidijo takozvani sudetski "Nemci", ki so leta 1938 z evetkami in zastavami pozdravili prihajajoče Nemce, — in kako veselo ntripajo češka srea, ki vidijo odhod in beg nemške in kvizlingške družali! — Nemška vojska jim bode kmalo sledila proti severu, od koder se nikdar več ne vrne.

Kljub vsemu temu pa češki kvizlingški guvernator, Richard Bienert, še vedno pošilja češke delavce v Nemčijo, da tamkaj pomagajo kopati strelne jarkove za obrambo Nemcev. Ti delavci imajo le slabe obleke, kajti v vsej Nemčiji ni dobiti niti jedne nove obleke. Vsed tega je Bienert tekom minolega tedna pozval prebivalstvo, naj po možnosti nabavi nekoliko obleke za svoje rojake, katere je poslal v Nemčijo na omenjeno obrambeno delo.

Člani nemške okupatorske vlade so se že zbrali v Prahi, Brnu in Liberecu, za takojšnje odptovanje v Nemčijo, kakor hitro pride tozadevni poziv. Uradništvo je pričelo bežati v Prago iz vseh krajev dežele, kakor hitro je sovjetska vojska dospela na Saksonske. Prvotno so nameravali poslati begunce in nemške vladine uradnike preko Draždan, toda to je sedaj prenevarno in bežati bodo morali naravnost preko Bavar-ske v sosednjo Nemčijo, kajti vsa Saksonska bode kmalo v rokah Sovjetov. Mnogo Nemcev in kvizlingov je na svojem begu že pribežalo v Karlove Vary, Marjanske Lazne in v Cheb, kjer so jih Nemci začasnno nastanili v raznih bolnicah. Odkar so "Rusi" zasedli Šlonek ("Šlezija"), je po vseh Sudetskih pokrajinah zavlada nepopisen strah in vznemirjenost, katere postaja vsaki dan večja, kajti prav dobro je znano, da bodo Čehi takoj prišli v ruske vrste, kakor hitro prekoračijo ruske čete sudetsko mejo. Čehi o tem kar javno govore, kjerkoli vidijo nekoliko Nemcev, katerih edina želja je ostaviti Češko in Moravo, kakor hitro mogoče. Na stotine nemških rodbin je že bežalo v Nemčijo, in člani onih, ki so še ostale, so vedno oboroženi. Za Nemce, kateri so nezaupljivi, so naciji ustanovili posebna koncentracijska taborišča; največje tako taborišče je v Liberecu. Tem Nemcem so naciji obrili glave in jih označili z posebnimi tetovanimi znamenji.

Mesec Marc je Mesec Rdečega Križa

RADIO CITY MUSIC HALL
IZLOŽBENI KRAJ NARODA * ROCKEFELLER CENTER
LJUBEZEN, SNEH, PLES IN GODBA V TECHNICOLOR IGRI!
RITA HAYWORTH
JANET BLAIR * LEE BOWMAN
"TONIGHT AND EVERY NIGHT"
NA VELIKEM ODRU: "THE MUSIC MAKERS" — melodična skupina, proizvajena pod vodstvom Florence Rogge . . . z Rockettes, Corp de Ballet, Glee Club in Posebnostmi, in Simfonični orkester pod vodstvom Erno Rapee.

Angleško-Slovenski BESEDNJAK

Izšel je novi angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil

Dr. FRANK J. KERN

V njem so vse besede, ki jih potrebujemo v vsakdanjem življenju. — Knjiga je trdo vezana v platnu in ima 273 strani.

Cena je \$5.00

Naročite jo pri:

KNJIGARNI "GLASA NARODA"

216 W. 18th Street

New York 11, N. Y.

MIRKO KUHEL:

Slovenija v borbi za svobodo

(Nadaljevanje 3.)

Primorsko vprašanje

Osvobodilna fronta zlasti poudarja nove meje za poveljno Slovenijo, v kateri mora biti vključeno tudi Primorje, Istra in južna Koroška. Vprašanje Trsta je tudi vedno na površju. Trst ima več italijanskega kot slovenskega prebivalstva, vsled tega partizanski voditelji zahtevajo, da zavezniški priključijo Trst k Sloveniji brez kakšnega plebiscita. Zahteve teh pokrajin od strani Osvobodilne fronte (predvojne politične stranke so skoraj do malega ignorirale to vprašanje) so pripomogle k razvoju partizanskega gibanja v vseh teh prizadetih okrajih. Narod je vse te zahteve glede preureditve mej z velikim navdušenjem pozdravil in jih podprl. Niti ne vprašuje katera "stranka" bo uresničila njegove aspiracije in težnje glede ZDRUŽENE SLOVENIJE. V nobenem slučaju se Osvobodilna fronta ni posluževala gesla ali taktike, bodisi v notranjih ali zunanjih zadevah, ali napram okupatorju, — katerih ne bi narod v celoti odobravala in jih podprl.

Osvobodilna fronta posebno poudarja londonski pakt iz leta 1915, ko so bili primorski Slovenci prodani Italijanom za njihovo vojskovanje z zavezniški v prvi svetovni vojni. Osvobodilna fronta se je odločila, da se kaj takega ne sme več ponoviti. Narod je politično dozorel in se je s svojim lastnim orožjem in trpljenjem povzpela do večine, katere čast in spoštovanje namerava pred vsem svetom braniti. Pripravljen je sprejeti posledice plebiscita v vseh krajih, toda glede Trsta smatra za upravičeno, da ga zavezniški izročijo Jugoslaviji kot kazni, katero mora Italija plačati za svoje sodelovanje z osiščem.

Komunizem v Sloveniji ne more uspeli

Po koncu te vojne Slovenija ne bo sledila Sovjetski zvezi niti ne Ameriki. Ekonomski sistem ene niti druge ni prikladen za tako majhno deželo. Toda naša bo srednje pot, ki bo dopuščala popoln razvoj privatnih podjetij in obenem onemogočila kako veliko nezaposlenost. Sistem ruskega kolektivizma ni izvedljiv. Zadosti pa je dela za vsakega Slovenca in Slovenko za prihodnjih petnajst ali dvajset let. Dežela je zadosti razdejana in opustošena. In radi tega tudi pravi komunizem v Sloveniji ne more uspeli. Kar je komunističnih elementov, so priključeni k Osvobodilni fronti in vsi skušajo Slovencem priboriti take pravice, kot jih predvideva ameriški "Bill of Rights", gospodarske probleme pa prepuščajo takemu ekonomskemu načrtu, ki je na podlagi gospodarskega bogastva dežel najbolj prikladen.

Na podlagi teh dejstev bo v novi Sloveniji igrala komunistična stranka precej poveljno vlogo, toda bolj realistično in narodnega značja, torej ne more biti nevarna.

Vloge cerkev in odnošaj partizanov

V Sloveniji ni mogoče opisati nobene poteze življenja, da se ne bi vpošteval vpliv katoliške cerkve. Vgleda vas ima svojo cerkev in če cerkve ne, vsaj kapelice, ki navadno zavzema prominentno mesto na kakem zvišanem prostoru, ali gorici, ali gričku. Razen male izjeme je narod stoddostno katoliški. Ukoreninjena je med njim starodavna navada, da se šteje čas od enega praznika do drugega, od svetnika do svetnika — po prilikah. Važni in pomembni dogodki ostajajo v spominu ne po datumu mesecev ali dni, temveč po praznikih svetnikov. Sosedov fant se je oženil ob sv. Antona, krava je zlegla dan po sv. Jožefu, stric so si nogo zlomili ob sv. Jakobu, prvi sneg je zapadel ob sv. Martinu itd. Važnost praznika je odvisna od imena svetnika in njegove priljubljenosti in razodeva jo zvenenje in klenkanje cerkvenih zvonov.

Tudi po razsulu Jugoslavije se v tem ni ničesar spremenilo. Narod in njegova cerkev sta ostala. Tudi ob času okupacije so cerkve dobro obiskane, toda med verniki prevladujejo ženske, otroci in starčki. Može in fantje so večinoma pri vojaki ali pa raztrešeni po Evropi v internaciji ali prisilnem delu.

Če bi zunanji človek kako nedeljo obiskal vaške cerkve, bi opazil med množico tudi precej partizanskih vojakov. Mnogi izmed teh nosijo okrog vratu običajne svetinje in škapulirje in napram veri in cerkvi kažejo polno udanost in spoštovanje.

Osvobodilna fronta v nobenem slučaju ni povzela kakšnega koraka ali se posluževala propagande, ki bi bila naperjena proti veri ali cerkvi. Samo oni cerkveni predstavniki, duhovniki in klerikalni voditelji, ki so izkoristili svoje pozicije in sodelovali z sovražnikom proti Osvobodilni fronti, so bili pred narodom razkrinkani, postavljeni pred sodnijo in sojeni — ne kot duhovniki, temveč kot Slovenci, ki so postali navadni narodni izdajalci.

V Hinjah v Suhi krajini je vsled špijonaže bil obsojen na smrt župni upravitelj Kern. Pri sodnijski obravnavi je priznal, da je dajal sovražniku informacije o gibanju partizanskih čet ter s tem povzročil bombardiranje in popolno uničenje treh sosednjih vasi. Toda svojo krivdo je zvrčal na svoje predstojnike iz Ljubljane, ki so mu dajali taka navodila. Sodilo ga je civilno sodišče in ne vojaški nagli sod.

Med partizani se nahaja kot duhovni vodja in predstojnik vojnih kuratov dr. Metod Mikuš, bivši tajnik ljubljanskega nadškofa Rožmana in škofijski arhivar, ki opravlja med partizani cerkevne obrede pri porokah, pogrebih in krstih. Dasi je opravljen v partizansko uniformo in nosi čepico s simbolično rdečo zvezdo, ne nosi orožja. Čestokrat je že javno poudaril: "Božji služabnik ne rabi orožja." Pristopil je k Osvobodilni fronti, ko je v Ljubljani zapazil kolaboracijo duhovnikov in klerikalcev z sovražnikom. Dasi mu je škof Rožman prepovedal opravljati duhovniške posle med partizani, se ni prestrašil, temveč vstrajal pri "SKUPNI BORBI POSTENIH LJUDI PROTI TUJEMU IN DOMAČEMU NARODNEMU SOVRAŽNIKU."

"To, da sta le majben dekček (Bela garda v Ljubljani) naroda odločila, da moja navzočnost in delo v slovenski armadi 'pohujšuje verne slovenski ljudi', je zame sedaj sicer velika ovira, nikakor pa ne razlog, da bi pustil duše, tolikih poštenih ljudi. Takoj pa se bom umaknil, ko bo ves slovenski narod, predvsem pa moji partizani, izrekel nad menoj svojo obsojbo... Spoznal sem, da je to (partizansko gibanje) bila Božja volja, dobro namreč znam ločiti pravo iskrenost od narejene in te zadnje ni med partizani. Bog mi je priča, da govorim resnico, da me od teh dobrih, poštenih in kot zlato izčiščenih partizanov more ločiti samo še smrt."

To je bil njegov odgovor. V aprilu 1944 se je vršila pod njegovim vodstvom verska konferenca, katere se je udeležilo mnogo duhovnikov. Vaška duhovščina navadno sodeluje z Osvobodilno fronto v vaseh, ki so osvobojene, in vršijo cerkvene obrede za partizane kljub prepovedi škofa Rožmana. Meseca oktobra smo tudi čitali v ameriških listih, da je maršal Tito zaprosil papeža za dvajset katoliških duhovnikov, januarja tega leta pa je pisal župnik Trunk v svojem *Pisanem polju*, da namerava tudi župnik Vital Vodušek iz San Franciscia odpotovati med partizane kot vojaški kaplan.

(Pride še.)

HITLERJEVA "ČRNA VOJSKA"

Pred kratkim je nemški komunistični časnikar Heinz Schmidt, ki je polna tri leta preživel v nemškem koncentracijskem taborišču, nato pa pobegnil na Angleško, priobčil v glasili komunistične stranke v Angliji "Daily Worker"ju članek, v katerem je z neverjetno točnostjo napovedal, kaj bo Hitler storil, ko bodo zavezniške armade prispele na nemške meje. Med drugim je dejal tole:

Kakor hitro bodo zavezniški predrl na nemško ozemlje, bo Hitler proklamiral "sveto črno vojsko" to se pravi mobilizacijo celotnega prebivalstva; Izvajanje taktike "požgane zemlje", gerilsko vojno itd. V trenutku, ko bodo zavezniški zboljšali metode bliskovite vojne, bo Hitler poskušal v vsem posnemati metode odpora, ki so v tako veliki meri prispevale k nemškemu udaru na priprave za "črno vojsko" ničenju v Rusiji in Jugoslaviji.

Kakor je to pri Nemcih navadno, pričele se zdavnaj. Pred letom dni so bile formacije S.A. ruja-vosrajčnikov, ki so jih 1.934. razgnali, postavljene zopet v ospredje z nalogo, da vse Nemce od 12 let starosti naprej naučijo sniki so pisali, da je bilo na ta način deset milijonov mož, dekčkov in tudi nekaj deklic že izurjenih. Najboljšim strelcem so dovolili, da gredo na bojišče, ne glede na njihovo starost. Britanske in ameriške čete so nekaj tednov strelcev srečale v Normandiji, v Parizu in v ostali Franciji.

Te milijone strelcev so pridno izvežbali tudi za takozvano "zapletnost taktiko", po metodi nevzgojenih otrok, ki iz plota mečejo kamenje. V mobilizaciji "črne vojske" ne sodelujejo seveda samo ruja-vosrajčniki, pač pa sploh vsi Nemci Tako so se formirale "Landwacht", "Stadt-wacht", "Fabrikenwacht" (poljska straža, mestna straža, tovarniška straža), ki so organizirane po vzoru britanske Home Guard (domovinske vojske) in po tradicionalnih "Einwohnerwehr" (črna vojska), ki so zadušile revolucijo 1.1918. Ta "črna vojska" je predvsem postavljena za nadzor nad tujim delavstvom v Nemčiji.

Po vseh nemških vaseh se ob nedeljan in praznikih po ves dan z vso vmeno urijo pripadniki "črne vojske". Odkar je postal Himmler vrhovni poveljnik notranje nemške armade, so manevri povezani z redno vojsko in pod nadzorstvom SS. ki je zadnje upanje režima.

Posebna značilnost "črne vojske" je njena oborožitev, ki je preprosta, ali tudi učinkovita. Proti koncu avgusta je ves nemški tisk objavil popis novega skrivnega orožja, ki ga imenujejo raketni možnar. Je to zelo primitivno, obenem pa tudi gibljivo orožje, s katerim so baje dosegli odlične uspehe. Proizvodnja je zelo preprosta in jo lahko zaupajo tvojnicarjem, ki ne razpolagajo s posebnimi napravami. (Nemški poročevalski urad 22.8.1944).

Če si vse te priprave ogledamo v celoti, se nam pokaže načrt, ki ima namen nemško vojaško šibkost pretvoriti v splošno ljudsko gibanje po vzoru Jugoslavije.

Istčasno z vojaškimi pripravami potekajo tudi politične priprave za bodočo vojno. Rosenberg, ki je bil minister vzodnega ozemlja, se je vrnil zopet na svoje staro mesto kot ideološki vodja nacistične stranke. Na svojem novem mestu je pričel z novo kampanjo, ki je neposredno pod Hitlerjevim in Himmlerjevim vodstvom, za formiranje nove elite fanatikov, ki naj bi bili zadnji brambovi "večnih idej nacional-socializma". Ta elita se rekrutira med Hitlerjevo mladino in tudi med redno armado. Od časa do časa javlja nemški tisk, da je bil kak pripadnik te elite postavljen na odgovorno mesto v

stranki, v državni upravi ali pa v organizaciji narodne obrambe.

Nacisti v splošnem ne delajo posebne reklame za to novo elitno. Pred šestimi meseci so pa vendarle z velikim pompom razglasili ustanovitev političnih komisarijev v nemški Wehrmacht, ki naj bi se polagoma polastili stvarnega nadzorstva nad nemškimi oboroženimi silami.

Izvajanjem Heinza Schmidta je 18. m. sledila Hitlerjeva proklamacija, ki se po Reuterju glasi takole:

"Po petih letih vojne je sovražnik s pobegom vseh naših evropskih zaveznikov prispeval v nekaterih okrožjih v bližini nemških meja, na drugih straneh pa je nemške meje že tudi dosegel. Sovražnik je podvojil svoje napore, da uniči naš rajh, da iztrebi nemško ljudstvo in njegov nacional-socialistični režim."

V nadaljnjem je Hitler povedal, da je bila prva vseobča mobilizacija izvršena v avgustu 1939. nato pa je nadaljeval: "Medtem, ko sovražnik misli, da je čas pripraviti se za poslednji udar, smo odločeni, da izvršimo drugo totalno mobilizacijo. Odločitvi sovražnika, da nas pokonča se moramo zoperstaviti in očistiti rajh vseh sovražnih sil, da bi nam na ta način bil zagamečen mir, ki ohranja bodočnost Nemčije."

S proklamacijo totalne mobilizacije je Hitler izjavil:

"Ukazujem, prvič, da se v vseh nemških okrožjih ustanovi 'Volkssturm' (črna vojska), ki mora zajeti vse moške od 16. do 60. leta. Ta 'črna vojska' bo branila rodno grudo z vsemi orožji in z vsemi razpoložljivimi sredstvi.

2. Gauleiterji (okrožni vodje) bodo ustanovili in poveljevali 'Nemški črni vojski'.

3. Za inšpektorja strelcev postavljam šefa štaba S.A. Scheppmanna, za inšpektorja tehničnih del pa poveljnika nacističnih motoriziranih korpsov, Krausa.

4. Vsi pripadniki 'črne vojske' so vojaški v smislu vojaških zakonov.

5. Ti ukazi se ne nanašajo na pripadnost članov 'črne vojske' k drugim organizacijam.

6. Reichsfuehrer SS Himmler je kot vrhovni poveljnik notranjih nemških oboroženih sil odgovoren za vojaško organizacijo za izvežbanje, opremo in oborožitev 'črne vojske'.

7. 'Črna vojska' bo ohajala na bojišče samo po ukazu Himmlerja v soglasju z odredbami Hitlerja."

Hitlerjeva proklamacija konča s temi besedami: "Nacionalno-socialistična stranka izpolnjuje najvišje dolžnosti do nemškega naroda s tem, da pošilja naprej v prve linije svojo organizacijo kot najvišjo oporo obrambe nemškega rajha."

Hitler se je oprijel dveh zadnjih sredstev, da bi se rešil brez-pogojne predaje:

Najprej je to bila "totalna mobilizacija", s katero je bil šaržiran Goebbels. Ogromno število vseh vrst funkcionarjev so vpoklicali ali pa jih postavili v tovarne. Državni aparat je bil s

(Nadaljevanje na 4. str.)

SEDAJ LAHKO DOBITE

LASTNOROČNO PODPISANI KNJIGI

pisatelja Louis Adamič-a

ZA CENO \$2.50 ZA ZVEZEK

"Two Way Passage"

V tej knjigi, ki je zbudila pozornost vsega ameriškega naroda, da je pisatelj nasvet, kako bi bilo mogoče po sedanjih vojni pomagati evropskim narodom. Iz vseh evropskih držav, tudi iz Jugoslavije, so prišli naseljenci v Ameriko in pomagali postaviti najbolj napredno in najbogatejšo državo na svetu. Sedaj je prišel čas, da združene države pomagajo narodom, ki so jim pomagali do njihovega sijaja in moči. Pot na dve strani — kakor bi se mogel naslov knjige prestaviti iz angleščine — je jako zanimiva knjiga in jo priporočamo vsakemu, ki razume angleško.

"What's Your Name"

"Človeški odgovori na vprašanje, ki se tiče sreče milijonov... Čitanje te knjige je bogato plačano." — Tako se je izrazil velik ameriški dnevnik o tej knjigi.

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Pošiljam Money Order za \$..... za lastnoročno podpisano (1) knjigo (1):

Moje ime .....

St., ulica ali Box št. ....

Mesto in država .....

"Glas Naroda"

216 W. 18th STREET NEW YORK 11, N. Y.

HELP WANTED :: DELAVCE IŠČEJO

MOŠKO DELO

Help Wanted (Male)

The War Man Power Commission has ruled that no one in this area now employed in essential activity may transfer to another job without statement of availability.

KNJIGOVEZI

in POMOČNIKI

Dobra plača. Nadurno delo. FEDERBUSH CO. N. Y. C. 91 — 7th AVE. (48-54)

SHIPPING BOY

TO MAKE HIMSELF USEFUL IN FACTORY 40 hour week, steady work, good salary LIME LIGHT DRESS CO. N. Y. C. 315 WEST 39th ST. (47-53)

Opozorite še druge, ki ne čitajo "G. N." na te oglase. — Mogoče bo komu vstreženo.

BOOKBINDERY:

MOŠKE IŠČEJO

Izurnjeni na BOOKBINDING, PERFORATING, PUNCHING IN HAND NUMBERING. Stalno delo, dobra plača. — WEST END BINDERY 221 FULTON ST., NYC. PH. RA 7-3857 (46-52)

MOŠKI ZA TRGOVINO S SADIJEM in ZELENJAVO

IZVEŽBAN, Z ZNANJEM O GROČERIJAH

Pet dni na teden, izvrstna plača. Stalno. NEW STAR MARKET 1161-3rd Ave. (near 68th St.) NYC. (46-52)

FURNITURE

FINISHERS

IZ UJENI

Vprašajte L. F. ZAMBRANO 158 E. 27 St. N. Y. C. (48-50)

AUTOMOBILE

MECHANICS

IZVEŽBANI PRVOVRSTNI MOŽJE

MECHANICS HELPERS

Potem tudi: BODY METAL MEN

DOBRA PLAČA — STALNO

IDEALNE DELAVSKE RAZMERE

ESSENTIAL

DOBRA PRILožNOST

JOE KETTEL

600 — 11th AVENUE NEW YORK CITY

MOŠKE POTREBUJEMO

IZURNJENI

CUTTERS & ENGRAVERS

na STEKLO

ROCK CRYSTAL GLASS CO.

12 W. 18th ST. N. Y. C. (48-54)

POTREBUJEMO

TOOL & DIE-MAKERS

5 dni na teden; čas in pot za nadurno, 40 ur na teden. Stalno delo, dobra plača.

MAJOR WATCHCASE CO. N. Y. C. 216 LAFAYETTE ST. (47-53)

IZURNJENI

BLOW-PIPE WORKER

Stalno delo in dobra plača.

Pokličite: Worth 2-6553 (48-54)

GROCERY CLERK

Izurnjen v GROCERISKEM podjetju

Z ZNANJEM O SADIJU IN ZELENJAVI

5 dni teden, dobra plača, stalno delo.

NEW STAR MARKET 1161-3rd Ave. (near 68th St.) NYC. (46-52)

DELICATESSEN CLERK

IZURNJEN, KUHNJSKO DELO

Stalno delo, izvrstna plača, prijetno, po-vojno.

PARK FOOD SHOP N. Y. C. 1160 MADISON AVE. (43-49)

MEN & BOYS

FOR

METAL STAMPING

Apply: 109 SPRING ST. (4th floor) N. Y. C. (47-49)

RABINO IZURNJENEC

ELEVATOR REPAIR

MAN; potem tudi POMOČNIKA

Stalno delo, izvrstna plača. Javite se pisмено.

JOHN HALLER 319 GREENWICH ST., N. Y. C. (42-49)

WANTED BOY

for LIGHT FACTORY WORK: Full

time, 40 hour week, chance for over-time. Well paid. Chance for a me-

chanically inclined boy.

GENERAL CUTTING CO. 5 W. 36th ST., N.Y.C. (Off 5th Ave.) (42-48)

CARPENTER ali

CABINETMAKER

stalna po-vojna služba, dobra prilož-

nost. Izvrstna plača.

TINY TOT FURNITURE & TOY CO. 236 GREENPOINT AVE. BROOKLYN

(Ind. subway GG train at Greenpoint Ave.) (43-49)

NOVA IZDAJA

Hammondov

SVETOVNI

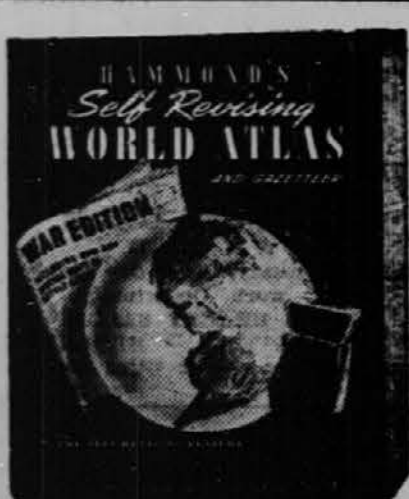
ATLAS

V njem najdetes zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti današnjim poročilom.

Zemljevidi so v barvah.

Cena 50 centov

Naročite pri: "GLAS NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

Churchillov obisk fronte

Ministrski predsednik Winston Churchill je te dni obiskal fronto ob Reni. Prišel je v Juelich, 12 milj v Nemčiji in general Stimpson, čegar deveta ameriška armada je dan po-prej dospela do Rena, ga je le s težavo pregovoril, da ni šel do Rene.

Obiskal je tudi porušeni Aachen ter se vozil med znamenjimi zobmi — cementnimi o-virami za tanke.

HIŠA V STRUGI

Spisal: FRANCE BEVK

(11)

XVII.

Obe družini sta gojili medsebojno neodkritosrečnejše. Peter je bil most med njima. Oče ni govoril o ženitvi; po cele dneve je izostajal pri delu in se je vračal pozno domov. Po večerji je legel v posteljo.

Mater je bolelo, da prihaja nevesta na tak način v hišo. Milke bi se bila razveselila, ne zblala, tako pa je leglo na njeno srce kakor utež. Nikomur ni črhnila o tem besede, molče je vse nosila v sebi.

Veselo nad ženitvijo je bilo pri Košanju odkritosrečnejše. To je Petra tešilo. Radi tega je rad ostajal pri njih dolgo v noč in preko mej spodobnosti. Včasih ga je vznemirjalo vprašanje, ki se ga je izogibal, a se ga izogniti ni mogel.

"Ali ti je oče rad dovolil?"

"Dovolil je," je odgovoril in stresel z glavo.

"Kdaj ti izroči hišo?"

"Potem," se je izmislil laž, "ko bo videl otroka. Ne verjame mi."

K sreči je bilo polne roke dela, letanja, pripravljavanja in ni bilo časa misliti na to. Poleg tega je nastala pomlad, v njivah je bilo treba delati, ženitev pa se je bližala od ure do ure.

Petru se je nekajkrat pomračilo čelo. Milka mu je izražala srčno željo, da naj prenosi hišo in nabavi novo gospodsko pohištvo. Stežka jo je pregovoril, da naj počaka, ko bo imel hišo on in bo prodal les.

Treba je bilo vendarle mnogo denarja. Iskal ga je in se zatekel na priporočilo Košanke k enemu izmed njenih sorodnikov. Meril ga je od vrha do tal, da je Petra bolelo, izpraševal o vrednosti posestva in prikimal.

V nedeljo, ko je šel radi odlicov k maši v drugo faro, je podpisal dolžno pismo. Plačal je za pijačo in ko se je vračal iz gostilne samcat po gozdni poti domov, so ga dohiteli stopinje.

"Peter!" je zazvenel glas tik za njim.

Ozrl se je in zagledal Kristino.

Nanjo je pomislil le kot v daljnih sanjah vseh. Vselej je spodil ta nadležen spomin od sebe. — Polagoma ga je zarasla vsakdanja skrb.

Zdaj je videl dekle živo pred seboj. Bilo mu je neprijetno, kakor je neprijetno temu, ki razžali dobrega človeka in mu je žal, da bi sebe zabodel.

"Kristina!" je dejal melko, "ti si..."

Dekle je pogledalo v tla. Čez nekaj trenutkov je zopet uprlo vanj oči, Peter je videl, da so žalostne.

"Kaj je novega?" ga je vprašala z glasom, kakor da zadržuje med zobe stisnjen jok.

"Kaj je novega..." je ponovil Peter. In zdelo se mu je bolje, da reče mirno, kruto in odkrito: "Ženim se."

Kristina ga je pogledala s tolikšnim začudenjem, da ji je zastala noga. V Petrovi zadregi, iz katere ni mogel več dvigniti oči k nji, je brala vso resnico in ni bilo treba več izpraševanja.

"Vidiš, da sem vedela," je vtilvala goreče, očitajoče besede v Petrovo srce. "Drugo si imel, meni si lagal... To ni bilo lepo od tebe. Jaz ti ne želim nesreče, naj ti jo Bog radi tega ne da..."

Petru so te besede zavezale grlo. Pogledal je nanjo in jo hotel za tolažbo pogladiti po licu. Čudno, prečudno se je borilo v njem.

Ko je dekle začutilo njegovo roko, je planilo kot obsedeno.

"Pusti me!" je vzkliknila. "Pusti me!"

Bežala je pred njim, brez vzroka, kakor da beži pred slutnjo nesreče. Njena obleka je vibrirala, njeni lasje so kot zlati prameni goreli za njo; ni se ozrla.

(Dalje prihodnjiki.)

"Kristina!" je klical Peter, ki se je tu hip bal, kaj se je zgodilo z njo.

Ni se ustavila, ni se okrenila. Planila je s poti v gozd, njena vitka postava je izginila med drevjem, med sivimi skalami, med preprogami zelenega mahu in se ni prikazala več. Peter se je vrnil strd domov.

"Kaj ti je?" je dejala Milka. "Ali nisi prejel denarja?"

"Tu je," ga je položil na mizo.

"Kaj bom jaz z njim, ti ga rabiš," mu ga je potisnila nazaj.

Peter je čudno gledal, srce se mu je kladlo na dvoje.

Tri tedne po Veliki noči se je vršilo ženitovanje. Po volji Košanovih je bilo precej sumno. Pol dne so se zamudili pri fari, nato so ostali pri Košanju, k Prodarju so prišli naslednjega dne zvečer.

To je bilo proti šegi in žaljivo, vendar je bil Prodar tega vesel. Izgovoril se je, da radi tega, ne gre k fari, ne h Košanju; izmed Petrovega sosedsstva sta bila zraven stari, naglušni sorodnik z Rovitov in Franeka.

V pijači in godbi je polagoma ognušilo vsako nesoglasje, ki se jih je bilo vse polno nabralo okrog te ženitve. Peter je gledal ves zaljubljen v Milko, ki je bila zanj lepša kot kdaj prej in je plesal z njo do vrtoglavosti.

Zabava je bila prekinjena za hip, ko se je bila Milka skoro onesvestila, da je morala sedeti na klop in je godba utihnila, Košanke pa je dejala:

"Saj ji bo kmalu boljše..."

Tedaj se je iz molka godbe zaslišal glas Petrovega sorodnika z Rovitov, ki je sedel v kotu za mizo in pil ter ni mislil, da drugi ljudje niso naglušni:

"Pravijo, da je nosna... da so ga babe ulovile..."

Te besede je govoril Košanovemu bratu, ki ni bil naglušen, da je pogledal osramočen na ostale in dejal:

"Eh — kaj pa govoriš... Saj veš, kaj so ljudje!"

Hip zadrega je pretrgala Milka, ki se je še pol ometična dvignila, se vrgla Petru v naročje in dejala:

"Plešimo!"

Klarinet je zapiskal, z udarjajočimi takti plesočih nog je prekril Petrovo slabo voljo. Naslednji večer so spremili nevesto k Prodarju, pijana Košanke je objela Prodarja in se z jokala na njegovih prsih.

Prodar se je tresel v gnusu; ko ga je pustila, je stopil pred hišo in pljunil.

XVIII.

Življenje pri Prodarju se je spremenilo v marničem. Peter in Milka sta se naselila v gorjenji kamri s tremi okni. Staro pohištvo se je umaknilo v malo sobico poleg kamre, kjer sta ležala oče in mati, deloma tudi na hodniku. Franeka je spala v izbi na peči.

Soglasje, dovtip in smeh, ki so vladali toliko let v družini, se niso več povrnil. V hišo je stopil tujec. Tega občutka se niso mogli oprostiti.

Tesno razmerje je vladalo med Petrom in ženo. Mnogo težkih misli ga je plašilo v prejšnjih dneh, vendar se je danes posvetil samo nji. Z dušo in s telesom se je obesil nanjo. To je čutila tudi Milka. Na to ljubezen, na topo možgovo vdanost je oslanjala vso svojo moč. Za ostalo družino se ni zmenila, kakor da je ni.

Mati je poizkusila, da bi navezala nanjo vsaj tiste tesne, zaupljive stike, ki so potrebni med dvoma ženskama pri skupnem gospodinjstvu. Milka je bila resna, osorna, molčeča. Neredko je moral vpraševati in odgovarjati zanj Peter.

HITLERJENA "ČRNA VOJSKA"

(Nadaljevanje z 3. strani.)

tem zelo težko pohabljen, kar je ustvarilo prve pogoje za administrativno zmedo.

Drugo pa je najnovejši napad hitlerizma proti vsaki morebitni opoziciji. Ta napad je sledil atentatu na Hitlerja 20. julija in je imel namen ustvariti legendo, "čudovite armade", ki naj bi spremenila vojne dogodbe v korist Nemčije. Tej legendi je manjkalo samo časa, da bi lahko tudi stopila v akcijo. Vodilna misel legende je bila tale: "Izdajalci so s svojimi pomagači v Londonu in Moskvi nameravali kapitulirati in ponizati Nemčijo v popolno suženstvo, 20. julija se jim to ni posrečilo. Ali s sabotažami, ki so jih izvršili na najvažnejših državnih mestih, smo izgubili dragoceni čas, pa so zato ti izdajalci odgovorni, če "čudovito orojje" ne bo moglo premagati sovražnika."

V zadnjih tednih se je nacistično časopisje izredno trudilo, da bi ta legenda zajela ves nemški narod.

V ozadju vseh teh dogodkov se nam pokažejo tri politične namere:

1. Z vsilo propagirati grožnjo "črne vojske" in "zgorele zemlje" kot sredstvo za doseg miru, ki bi rešil hitlerjevski režim "eni ali drugi obliki."

2. Če bi se to ne posrečilo, pa storiti vse, da bo okupacija Nemčije za zaveznike čim težja z uvajanjem kaotičnega stanja na vseh pozoriščih javnega življenja, da bi se na ta način mogli prikriti vojni zločinci, ki bi si nadejali nova imena, se vtihotapili v zavezniško upravo, sabotirali pomirjalne napore zaveznikov, organizirali teroristične bande, tako da bi postalo življenje za okupacijske čete neznošljivo.

3. Prepričati vsako vrsto političnega življenja v Nemčiji na ta način, da se pobijejo vsi tisti, ki bi si upali sodelovati z zavezniki. Krilatca naj bi bila prepričanje, da je nacionalsocializem nenadomestljiv. Zavezniki se bodo medseboj skregali, prerogoni nemški nacizem pa bo vzletel iz nemških ruševin kakor feniks.

Novo orožje za ohranitev nacizma v Nemčiji so fašistovski veljaki preizkusili že v Vzhodni Prusiji, v Porenju in v Porurju. Neutrality tisti pravijo, da uspehi niso bili ravno zavidanja vredni. Na okupiranem nemškem ozemlju je nemški nacizem izginil popolnoma. Seveda pa je zasedeno ozemlje dosti premajhno, da bi se iz tega mogli izvajati kakršni koli optimistični zaključki. Zasedba Nemčije ne bo zahtevala samo striktno izvajanje vsega tistega naslaja, ki so ga Nemci vršili po Evropi, pač pa bodo morali biti ukrepi polnovredna protutež tudi sedanjemu Hitlerjevemu "navdahnjenju".

Mogoče je "nemška črna vojska" tisto čudovito zdravilo, ki so ga človekoljubi tako intenzivno iskali vse časi sedanje vojne in ki bo mogoče na en ali drugi način zreduciralo 80 milijonov Nemcev na eno četrtino tega števila. Če bo temu tako, potem je Hitler v resnici v tej vojni iznašel učinkovito skrivno orožje...

(Bazovica.)

Tako mlada

Mrs. Wilma Jean Buchanan, stara 13 let, iz Tazewell, Tenn., je vložila tožbo za ločitev zakona s svojim 55 let starim možem, katerega dolži, da jo je pretepal. Stara je bila 11 let, ko se je leta 1942 poročila z Buchananom.

Dominica odpravlja železnico

Dominikanska republika je leta 1941 vstavila promet na 134 milj dolgi železniški progi, ki je bila sedaj predelana v široko cesto.

HELP WANTED ::

The War Man Power Commission has ruled that no one in this area now employed in essential activity may transfer to another job without statement of availability.

DEMONSTRATORS
ON COSMETICS
for Nationally Known Cosmetic Line. Fine salary — plus 15% commission. No experience necessary. Steady work.
CA 5-6282 (48-50)

ŠIVALKA
IZURJENA STALNO DELO.
DOBRA PLAČA. IZVRŠNE RAZMERE. UNISKI ŠOP.
HONEY MAID DRESS CO.
330 W. 38th ST. N. Y. C. (48-50)

ŠIVALKE
NAŠA DEKLETA ZASLUŽILO VIŠOKE PLAČE.
DELO OD KOMADA.
Mnogo nadurnega dela. Lahko delo. AVERY MFG. CO.
200 VARICK ST. N. Y. C. (48-50)

POTREBUJEMO IZURJENE DRAPERS
na boljše obleke, \$10.75 in višje.
STALNO DELO. FINA PLAČA.
Vprašajte: GAIL JUNIOR FROCKS
2540 BELMONT AVE. BRONX (48-54)

EXPERIENCED FLOOR GIRL WANTED
HANDY AROUND THE FACTORY. ONE WHO IS HANDY WITH A SCISSORS IN A DRESS FACTORY. Steady work, fine salary.
ALSO
A GIRL WHO KNOWS STAMPING AND ASSORTING.
Steady work, fine pay.
N. BLOCK
306 WEST 38th ST. (9th floor) N. Y. C. (All subways) (47-53)

POTREBUJEMO IZURJENE ŠIVALKE
in IZURJENE ČISTILKE OBLEK na \$3.75 vrsto. Unjski Šop. Stalno delo, dobra plača. J. P. DRESS CO.
1323 MYRTLE AVE. BROOKLYN (1st floor, 1 flight up.) (47-53)

WOMEN
FOR POLISHING ON WOODTURNING NOVELTIES.
WILLING TO LEARN.
ROYAL WOODTURNING CO.
195 WALLABOUT ST. BROOKLYN (Flushing Ave. Station) (47-49)

POTREBUJEMO IZURJENO ČISTILKO
Stalno delo, dobra plača, 35 ur na teden, unjski Šop.
GLADYS DRESS HOUSE
370 W. 35th ST. N. Y. C. (Room 606) (7th & 8th Ave Sub.) (47-49)

FINGERWAVES, MANICURIST
4 or 5 DAY WEEK. Closed Wednesdays. Fine salary, pleasant working conditions. Steady.
624 GREENPOINT AVE. LONG ISLAND CITY. Call ST 4-2251 (46-52)

ROČNE DELAVKE

EMBROIDERERS) Z BULLION-OM NA VOJAŠKE ZNAKE.
Z ALI BRIZ.
IZVEŽBANOSTI.
ZAČETNICE ALI NEIZURJENE NAČIMO.
LAHKO ZASLUŽITE NAJVIŠJO PLAČO MED TUDNEM.

IZVEŽBANE ROČNE DELAVKE
LAHKO ZASLUŽILO NAJVIŠJO PLAČO V OBRTI.
OGLASITE SE TAKOJ.

VANGUARD MILITARY EQUIPMENT CO.
27 E. 31st STREET N. Y. C. (45-51)

FINGER WAVE MANICURIST
ALL AROUND OPERATOR. STEADY ALL WEEK HELP FOR WEEK ENDS. — Good pay, pleasant working conditions, 5 day wk.
WILLIE'S BEAUTY SHOP
1630 ST. NICHOLAS AVE. N. Y. C. WA 3-3332

Penicilin za vse
Penicilin je znano zdravilo, katero izdelujejo zdaj samo za armado. Vendar je izdelovanje toliko napredovalo, da je War Production Board sklenil, da bo penicilin dajal za privatno porabo, to je: da se ga bo lahko kupilo na trgu.
To je velike važnosti, ker je mnogo boleznih, katerih ni mogoče ozdraviti drugače, kakor s pomočjo penicilina.
(43-48)

DELAVKE IŠČEJO ::

ŠIVALKE — IZVEŽBANE
na eno-sivakne Singer in Metrow stroje. — Ako znate delati na šivalnem stroju, potem se oglašite. Izvrstna plača, stalno delo. Fine razmere.
CONTINENTAL MFG. CO.
24 WEST 30th ST. N. Y. C. 10th fl. (48-54)

IZVEŽBANE DRAPERS & CLEANERS
and EXAMINERS na \$22.50 vrsti in višje. Natančno okrojene. Unjski Šop. Stalno delo, dobra plača.
JOSEPH HALPERT CO. (24th floor) 530 — 7th AVE. N. Y. C. (46-52)

SHIPPING GIRL
for LADIES SKIRTS, \$20 A WEEK, 5 DAYS, no Saturdays, 9:30 — 5, 37 hour week.
SKIRTS & CO.
1284 BROADWAY (near 38th St.) N. Y. C. (All subways) (46-48)

BINDERY
CARBON COLLATORS, experienced, \$1 hour, plus overtime; also LEARNERS. Inexperienced, taught, paid while learning. Quickly reach experienced status. — E. D. BINDERY
84 West Broadway, NYC. BA 7-6882 (46-52)

FINGERWAVES MANICURISTS, ALL AROUND OPERATORS
\$45 — 5 day week. — Expert only. Steady work, pleasant working conditions. — ALICESTER BEAUTY SHOP, ES — 2nd AVE. N. Y. C. Ph. GR 7-5670 (46-48)

IZVEŽBANE ŠIVALKE
na ŠIVANKNE SINGER STROJE DELO NA "SNOW SUITS". Stalno delo, dobra plača, fine razmere. HIRSH and PROSKIN (6th floor) 246 W. 23rd ST. N. Y. C. (7th and 8th Ave. subways) (46-48)

POTREBUJEMO IZVEŽBANE ŠIVALKE
na Navadne Singer Šivalne Stroje in VEŽAVO.
Stalno delo. Dobra plača, 40 ur, poleg tega 1 1/2 za nadurno delo. Dobre delavske razmere. Po-vojna služba. Vprašajte: ZALMAR PRODUCTS CO.
781 Broadway, N. Y. C. GR 7-8377 (45-51)

IŠČE SE ŠIVALKE
Izvršene ali Neizvršene na SHIRT BLOUSES.
Stalno delo. Dobra plača, 5 dni teden — 40 ur. Dobre delavske razmere. UNIFORM BLOUSE CO.
16 W. 4th ST. N. Y. C. (45-51)

HAIRDRESSER
Experienced worker; good all around operator. Good salary, short hours. Pleasant working conditions.
GUSSE MAYBRUCK
209 W. 79th ST. N. Y. C. Phone: SU 7-9244 (46-52)

First Class OPERATOR
on bobbing, felling machine; also to do some draping. Excellent salary. Also EXPERIENCED CLEANERS, well paid. LEARNER cleaners, paid while learning. Quickly reach experienced status. — SENDROWITZ DRESS CO.
270 W. 38th ST. NYC. (ME 3-2956) (46-52)

Opozorite se druge, ki ne čitajo "G. N." na te oglaste. — Mogoče bo komu vzreženo.

EXPERIENCED FLOOR GIRL
WANTED, WHO WILL DO GENERAL FACTORY WORK 35 hour week, union shop. Steady work, good pay.
M. GLASSEN INC.
151 W. 25th ST. N. Y. C. (47-49)

PASTERS AND BRANCHERS
High salary paid. Steady work. SHEILA FLOWER & FEATHER CO.
74 W. 38th ST. Room 31 N. Y. C. (43-49)

ŽENSKES ZA ČISTITI
URADNIŠKO POSLOPIJE.
KRATKE URE... POČITNICE \$22 NA TEDEN.
NADURNO DELO, AKO ŽELITE.
Vprašajte: SUPERINTENDENT
1501 BROADWAY Near 43rd St., New York (43-49)

EXPERIENCED MASSEUSE WANTED
Excellent salary, five day week; steady work. Opportunity.
OLLIE'S BEAUTY SALON
307 UTICA AVE. BROOKLYN (7th Ave sub. — at Utica Ave.) (43-49)

POTREBUJEMO IZURJENE ŠIVALKE
NA FINE ŽENSKES OBLEKE.
Unjski Šop; delo od komada; stalno izvrstna plača. Čas in pol za nadurno. IDEAL MAID DRESS CO.
330 W. 38th ST. N. Y. C. (11th fl.) (8th Ave sub. at 40th.) (43-48)

:: HELP WANTED

GIRLS
SODA FOUNTAIN, LUNCHEONETTE EXPERIENCED.
D A Y S and NIGHTS.
Steady work, Good Pay.
CORNER LUNCHEONETTE.
41 Victory Blvd. (Cor. St. Marks Pl.) STATEN ISLAND. GI 7-4085 (44-50)

EXPERIENCED FLOOR GIRLS
WANTED, also PINKERS and EXAMINERS UNION SHOP.
Fine salary, steady work. LEARNERS accepted, paid while learning; quickly reached experience status.
S. HAMERLING 9th floor front. 207 W. 38th ST. N. Y. C. (44-50)

GIRLS
WANTED FOR BOOKBINDING WIRE STITCHERS AND COLLATORS. — Steady work, good pay, pleasant conditions. STANDARD BOOKBINDING CO.
50 E. 19th ST. GR 7-0255, N. Y. C. (43-50)

CLEANERS EXAMINERS DRAPERS
Izvežbane, dobro plačane, UČENKE plačane med učenjem. \$9.75 vrsta. Stalno delo, dobra plača, fine razmere. GRACETON DRESS CO. (11th floor) 245 W. 27th ST. N. Y. C. (49-52)

FLOOR-GIRLS
EXPERIENCED or INEXPERIENCED. Well paid, steady work. Apply: BERT SPORTSWEAR
11 E. 26th ST. N. Y. C. (Sub. Lex. — 6th Ave.) (10th floor) (42-48)

IZVEŽBANE ŠIVALKE
NA SINGER STROJE ZA VOJAŠKE ROKAVICE.
Stalno delo, dobra plača. Vprašajte: VICTOR GLOVE CO. (11th floor) 45 E. 30th ST. N. Y. C. (BMT subway) (42-48)

ŠIVALKE
NA SINGER ŠIVANKNI STROJ. Izvršene na sportswear. Stalno delo, dobra plača. Prijetno delavske razmere. Vprašajte: JERRY SPORTSWEAR
49 E. BROADWAY N. Y. C. (42-48)

FINISHERS, CLEANERS & DRAPERS
EXPERTS ON IMPORTED DRESSES FOR WOMEN.
Good pay, fine conditions. ERLICH DRESS CO.
315 W. 39th ST. N. Y. C. (43-49)

IZVEŽBANE FINISHERS
NA BOLJŠE VRSTE ŽENSKES OBLEKE.
Unjski Šop. Jako dobra plača; Stalno delo. (Room 804) CASTLE DRESS CO.
245 W. 27th ST. N. Y. C. (41-50)

FINGER-WAVER, MANICURIST
\$40 PLUS COMMISSION.
STEADY WORK, PLEASANT. STEVENS BEAUTY PARLOR
58 E. 86th ST. (near Madison) NYC (43-49)

GIRLS
LIGHT CARDING ON EARRINGS. Interesting work. Pleasant working conditions. Steady. Apply: SCHEIN BROS.
200 FIFTH AVE. (134 Avenue) NYC (43-50)

ŠIVALKE
NA CELOTNE OPRAVE.
Domre Izvršene šivalke na ženske obleke boljše vrste. Potrebujemo tudi: FLOOR GIRLS — Izvežbane. Stalno delo, dobra plača. JERRY DRESS CO. Incorp.
545 — 8th AVE. N. Y. C. (43-49)

MOŠKO in ŽENSKO DELO
HELP WANTED (Male and Female)

CHAMBERMAIDS and PORTER Wanted
Dobra plača, stalno delo. Vprašajte: Personnel Office HOTEL RUXTON
50 WEST 72nd ST., NEW YORK CITY (48-54)

Shipping Clerk or Packer
potem tudi METAL WORKERS.
Radimo tudi STAREJŠE ŽENSKES za čistiti in za lahko tovarniško delo, in MIŠLE ali STAREJŠE ŽENSKES za Metal Work, potem tudi BENCH WORKERS.
PERIOD ART — CH 3-0029 (48-50)

Men for Light Porter Work
Od 4 P. M. — do 11:30 P. M. Dobra plača, hiter napredek. Pokličite SHORE ROAD 5-7500 Ext. 227, dalje potrebujemo: ŽENSKES in DEKLETA Izvežbane ali neizvežbane, za COUNTER WOMEN in CAFETERIA DELO. Stalno delo, dobra plača, hiter napredek. — SHORE ROAD 5-7500 Ext. 227. Morate biti državljani(kn). (48-54)

SPISANA V ANGLEŠČINI

VRTNARSTVO
SADJEREJSTVO
POLJEDELSTVO
Skoro 1400 strani —

750 Slik
Popolni voditelj za vaš vojni vrt.

Popolna vsaka beseda, vsaka stran, vsaka slika — mnogo NOVE snovi novih ilustracij!
EDINA VRTNARSKA ENCIKLOPEDIJA ZA DOMAČO POTREBO!
Nile visokih besed — vse je jasno, razločno, uporabno.

To knjigo je uredil E. L. D. SEYMOUR, B. S. A., poznana oseba v vrtnarstvu, ki ga cenijo vrtnarji iz vsega sveta.

Tu naj je v eni sami knjigi VSE, KAR VAM JE TREBA VEDETI O TEM — KAR ŽELITE PRIDEJATI! 10,000 člankov vam podrobno poveda vse o vrtnarstvu, o saditvi in sejanju, o gojenju in oskrbi vrtov. Najnovejša pa je VRTNARSTVO BREZ ZEMELJE; nova metoda za uničevanje škodljivcev, gojenje divjih rastlin, nove svetovine cvetlice! — Abecedno kazalo vam pove, kakor kar želite. Prirejeno za vsako potrebo v Zdravih državah, za vsako zemljo in vsako sezono.

The Garden Encyclopedia
V LIČNI IN TREŽNI PLATNENI VEZAVI